

Eindelijk 40

Aaf Brandt Corstius bij Meulenhoff:

Het jaar dat ik 30 werd

Eindelijk 40

Trouwboekje

Gun iedere kabouter zijn eigen muts

Aaf Brandt Corstius

Eindelijk
40

Over de voordelen en
niet-bestaande nadelen
van veertiger zijn

MEULENEERT

Eerste druk 2017

Tweede druk 2024

Deze columns zijn eerder verschenen in *de Volkskrant*, *Volkskrant Magazine*, *Margriet*, *JAN*, *VT Wonen* en *Flow*

ISBN 978-90-896-8296-3

ISBN 978-94-023-0995-9 (e-book)

NUR 320

Omslagontwerp: Alexandra de Vries

Auteursfoto: © Pauline Niks

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2017 Aaf Brandt Corstius en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

De te korte zomerjurk	7
<i>Kleding, make-up, grijs haar</i>	
Het lege melkpak	31
<i>Het geheim van een lange, gelukkige relatie</i>	
Dingen die ik van veertigers heb geleerd #1	38
<i>'Je moet een pittige schotel halen'</i>	
Veertigerstypes	41
<i>De yuccie, de ORC, de slashie en meer</i>	
Dingen die ik van veertigers heb geleerd #2	49
<i>'Je bent pas uitzonderlijk als je tevreden bent met steeds hetzelfde'</i>	
Hoe heet die vrouwensmurf ook alweer?	52
<i>Omgaan met een aftakelende geest</i>	
De harde waarheid over je neus: hij blijft groeien	83
<i>Omgaan met een aftakelend lichaam</i>	
De twee religies van de veertigjarige	103
<i>Yoga en rennen</i>	

Dingen die ik van veertigers heb geleerd #3 <i>'Gun iedere kabouter zijn muts'</i>	125
Wat maakt het eigenlijk uit wat of ze van me denken? <i>De veertiger versus andere mensen</i>	128
Dingen die ik van veertigers heb geleerd #4 <i>'Accepteren dat je voorbestemd bent om een heleboel dingen halfbakken te doen is een groot onderdeel van gelukkig zijn'</i>	136
De tunnel waarin je alleen nog maar opruimt <i>Het gestroomlijnde huishouden van de veertiger</i>	139
Dingen die ik van veertigers heb geleerd #5 <i>'Wie heeft daarvoor gekozen?'</i>	163
Hopen dat je gauw oma wordt <i>Het voorbarige legenestsyndroom</i>	166
Op avontuur met de ANWB-app <i>Reizen post-backpacking</i>	172
Dingen die ik van veertigers heb geleerd #6 <i>'Een kleinigheidje houde toch'</i>	186
Dingen die ik ooit voor oude mensen vond <i>Een heel kort hoofdstuk over tuinieren en tevreden zijn</i>	189
Dingen die ik ooit voor jonge mensen vond maar nu ineens durf <i>Een heel kort hoofdstuk over xtc</i>	195
Tips voor je veertigste verjaardagsfeest <i>Vraag geld</i>	198

De te korte zomerjurk

Kleding, make-up, grijs haar

*Waarin Aaf twijfelt over korte mouwen,
voor eeuwig haar vertrouwen in de
Scandinavische mode opzegt en haar
haar begint te zien als een bedreigende
bos touw.*

Topshop

Op een drukke middag in de voorjaarsvakantie de Kalverstraat enteren is het domste wat een mens kan doen, maar ik was op een journalistieke missie. Topshop is daar afgelopen week geopend, een winkel die hoog staat in de pikorde van de bekende goedkopelappenketens zoals Zara, H&M en Primark.

Een winkel waar je bij de deur meteen een boodschappentas krijgt aangereikt om je nieuwe kleren in te gooien. Want net als bij Ikea ga je hier nooit met niets naar huis.

Bij Topshop was het druk. Een stampende beat klonk door de winkel, en overal waren meisjes. Meisjes die kochten en meisjes die verkochten.

De meisjes die verkochten bekeek ik met achterdocht. Ze waren veel te knap. En het waren er te veel. Bovendien waren ze te druk bezig met hun werk. Ze verschikten kleding, vingerknipten op de stampende beat, renden actief heen en weer met een kledinghanger aan hun wijsvinger.

Het waren, vermoedde ik, fotomodellen die deden alsof ze winkelmeisjes waren. Dat is geen bedenksel van mijn paranoïde geest (waarover ik beschik, dat geef ik toe), maar ik weet dat er in Amsterdam een modellenbureau zit dat modellen uitleent om feesten en partijen op te leuken. Die liepen hier nu vast in de winkel rond. Voor de opening. Volgende week zouden er gewoon weer mollige, bleke, échte winkelmeisjes verschijnen die je verveeld je kledingstukken zouden laten tellen en hertellen voordat ze je een nummer voor het pashok zouden meegeven.

Halverwege de winkel hing de zweem van zweetvoet en scheet die in alle drukbezochte winkelpanden hangt. Op dit punt stond de dj te draaien, een vrouw van mijn leeftijd met een hemdje en een roze zonnebril. Ik herkende haar. Het was dj Wannabeastar, de vrouw die ik jaren geleden vrij ademloos had gevolgd bij *Connected*, een realitysoap over ‘vijf vrouwen in de storm van hun leven’ op de NCRV, waarbij zij als alleenstaande moeder en dj alsmaar gefilmd werd terwijl ze haar dochter Beer (die naam herinnerde ik me natuurlijk ook nog) probeerde te overreden om haar avondeten

op te eten door middel van het gelijktijdig vertonen van Pippi Langkous-filmpjes op de iPhone.

Ik merkte dat ik helemaal geen zin had om de pas-hokken binnen te gaan met een zwart-witgeblokt jurkje waar het woord 'kinderhandjes' zo ongeveer op gedrukt stond. Ik wilde liever een gesprek met dj Wannabeastar aanknopen over 'Hoe doe jij dat nou met Beer en de iPhone, en hoe is het verder in de storm van je leven?'

Maar dj Wannabeastar had het druk met de muziek, dat zag ik ook wel.

Ik hing de jurk terug aan een rek.

Morgen ben ik veertig.

Dan hoef ik niet meer naar Topshop.

Dan mág ik niet meer naar Topshop.

Heerlijk.

Blote armen

Opeens vroeg ik het aan Gijs: 'Vind jij dat ik nog hemdjjes aankan?' Ik liet hem mijn blote bovenarm zien, waar hij verbaasd naar keek. Niet verbaasd vanwege hoe die bovenarm eruitzag, maar door mijn vraag.

'Natuurlijk kun je nog hemdjjes aan,' zei hij. Hij vindt dat hemdjjes tot op hoge leeftijd nog kunnen, en al helemaal bij mij, bleek. Daar kon ik dus tevreden mee zijn.

Maar goed, er was ook dat ene confronterende moment, al twee jaar geleden, dat ik op een warme avond een iets te korte zomerjurk had aangedaan die ik zelf nog best vond kunnen. 'Dáár ben je een beetje te oud voor,' zei hij toen. Dat leverde mij twee conclusies op.

1. Als het moet, is Gijs gewoon eerlijk – ook wel prettig, eigenlijk. 2. Ik ben dus te oud voor sommige kledingstukken.

Vandaar mijn twijfels over de armenkwestie.

Toevallig las ik een paar dagen later een heel stuk in de Britse krant *The Telegraph* over de armenkwestie. Wel meer vrouwen bleken zich – de journaliste noemde het Arm Paranoia – af te vragen of je op een Zeker Moment (en bij de ene vrouw kwam dat moment eerder dan bij de andere) nog wel korte of helemaal geen mouwen kon dragen.

De journaliste, Alyson Walsh, had zich dat ook afgevraagd, maar had door het kijken naar armrolmodellen (en dan bedoel ik dus arm-rolmodellen en niet modellen met vetrollen op hun armen) zoals Anna Wintour en Michelle Obama geconcludeerd dat mouwloos door het leven nog best kon. Ook na je veertigste, vijftigste of zestigste en ouder. Je moest het gewoon doen, vond ze.

Maar ja. De twee vrouwen die ze noemde, vond ik niet zulke sterke voorbeelden. Michelle Obama is zo iemand die volgens mij ontzettend veel sport, of anders gewoon gezegend is met een gespierd genenpakket, want: die armen! En die benen! Zelfs die knieën! Alles ziet er even afgetraind uit, en dan op precies de goede manier; niet pezig en vol enge aders als bij een bodybuilder, maar gewoon als iemand die bij een les poweryoga vanzelf even in een hoofdstand schiet ‘om uit te rusten’. En Anna Wintours armen, die wel gespierd waren vanwege, wist de journaliste, haar vele tennissessies om zes uur ’s morgens, vond ik niet eens

echt heel charmant. Laat staan dat ik ooit ga tennissen om zes uur 's morgens.

De andere boodschap uit dat stuk vond ik trouwens veel belangrijker: wij zitten, armsgewijs, en ook rest-van-lichaamsgewijs, toch meestal te kijken naar modefoto's van mensen die niet alleen veel dunner, maar vooral ook veel en veel jonger zijn dan wijzelf. Dat weet ik natuurlijk wel, dat die meisjes op die foto's een jaar of zestien zijn, en soms zelfs jonger, en dat ik op die leeftijd ook veel dunnere, en zeker jongere armen had dan nu. Maar je vergeet het toch ook weer snel. En dan blijf je over met de ongezellige gedachte: bij mij zou dat jurkje niet leuk staan. Jawel, alleen staat het gewoon anders. Het staat anders dan bij dat pubermodel in die H&M-campagne, en het staat ook anders dan bij Michelle Obama, maar het kan nog steeds wel stáán.

Bovendien is mouwloos door het leven gaan zo prettig. En al helemaal, kan ik me voorstellen, als je op een Zeker Moment nogal veel last krijgt van zelf opgewekte hittegolven. Iedereen aan de korte mouw, en dan gewoon blij zijn dat-ie überhaupt ooit uitgevonden is.

Kate Moss en de komkommer

Ik hou ervan als sterren hun geheimen onthullen over eeuwigdurende schoonheid. Vooral als er een Klazien uit Zalk-aspectje aan zit, als het een tip is die ook uit de Enkhuizer Almanak had kunnen komen.

Dus toen ik iets over 'komkommerbad' zag staan in een artikel in *Grazia* over de schoonheidsrituelen van Kate Moss, was mijn aandacht getrokken.

La Moss, inmiddels ook alweer veertig geweest, is zo'n supermodel uit de oertijd dat het blijkbaar niet erg vindt om af en toe volkomen verkreukeld, dronken of allebei op de foto te komen. Er circuleren genoeg paparazzoshots van haar waarop rimpels en vage ouderdomsvlekken te zien zijn. En flabberige bovenarmen. En okselvet. Dat neemt ons voor Kate in. Je kunt als rockchick op leeftijd nu eenmaal niet altijd gepolijst en gestreken op de foto staan.

Maar goed, de beautytips van Kate vielen aanvankelijk een beetje tegen. Kate Moss is, ook op haar veertigste, nog steeds gelieerd aan vele make-upmerken, dus zij gaat echt niet de Nivea-handcrème van de lokale supermarkt aanraden, maar wel zeggen dat haar lievelingslippenstift 'Rimmel Lasting Finish by Kate Moss Lipstick in 001' is. Echt, Kate Moss? Is je lievelingslippenstift Kate Moss-lippenstift?

Maar daar kwam gelukkig toch nog een noeste tip. Als Kate een kater heeft, vertelde ze, vult ze 's morgens de wasbak met ijskoud water en komkommerschijfjes en dompelt haar hoofd daarin onder. Dat had ze Joan Crawford namelijk ooit zien doen in de film *Mommy Dearest*.

En dat, ja, dat ontroert me dan.

De krullenkapper

Ik ben mijn haar aan het laten groeien, een activiteit waar je zelf vrij weinig aan hoeft te doen. Het haar doet het vanzelf.

Tot het moment dat een vriendin vraagt: 'Maar wat ben je er eigenlijk mee van plán?'

Dat moment was gekomen, die vriendin had dat gevraagd. Ik was een tikje beledigd, want blijkbaar straalde mijn haar nu niet echt een plan uit. En dat was ook wel zo. De meeste dagen knoopte ik het gewoon in een staart of een knot, of iets wat het tussen een staart en een knot hield, en keek ik er verder niet naar om. Op sommige dagen liet ik het los naar beneden vallen, of eigenlijk moet ik zeggen: donderen, want het was inmiddels zo massief geworden dat het als een bedreigende bos touw om mijn hoofd hing.

Er was dus wel een plan nodig.

En in plaats van gewoon naar mijn eigen kapper te gaan en het aloude adagium ‘doe maar laagjes’ te herhalen, besloot ik iets nieuws te proberen. Ik ging naar de krullenkapper. Daar had ik iets over gelezen, en de krullenkapper zat in Amsterdam, op een kwartier fietsen van mijn huis, dus dan is een experiment gauw geregeld.

De krullenkapper was, ook als je er gewoon in de vensterbank op kussens zat te wachten met een koffie verkeerd, een hele belevenis. Een stuk of acht vrouwen en meisjes liepen er rond met scharen en föhns, allemaal even krullerig. Ik dacht dat ik veel haar had, nou, deze meiden hadden aanzienlijk meer. En wat voor haar. Haar uit Duizend-en-een-nacht, haar met golven, Shirley Temple-haar. Ongelofelijk mooi haar, stuk voor stuk.

Dat geeft een krullenklant hoop.

Eigenlijk weet ik nooit zeker of ik wel krullen wil – mijn eigen haar houdt het tussen krul en steil, wat bloed-irritant is – maar nu ik bij de krullenkapper zat, moest ik natuurlijk wel zeggen tegen de krullerige kapster die

zich achter mijn stoel had opgesteld: ‘Ik wil mijn krullen terug.’ Door het loden gewicht van mijn inmiddels lange haar was alles uitgerekt en steil geworden.

De kapster knipte, en toen moest ik me voorover laten zakken met mijn hoofd tussen mijn knieën. Ze deed dingen met diffusers en crèmes, en na een tijd zei ze: ‘En... Kijk maar.’

Daar zat een vrouw, ikzelf, dat wist ik nog wel, met een gigantische bos krullen. Echt Barbara Barendesk van omvang en intensiteit. Dit was geen slag meer te noemen, dit was haar dat zich op geen enkele manier iets gelegen liet liggen aan de zwaartekracht.

Nu zijn we vier dagen verder, en het krult nog steeds als een dolle.

Ik ben bijna veertig en ik heb nieuw haar.

Een diepe spirituele les die aan kleding ontleend is

Iris Apfel is, zoals ze zelf zegt, een ‘geriatisch sterretje’, en dat klopt wel, want pas op haar zeer oude dag is de New Yorkse modepop echt beroemd geworden. Wie ooit een *Vogue* of *Bazaar* heeft opengeslagen die iets over advanced style te melden had, dat wil zeggen, van die modische oude dames uit New York of Parijs die het geen bal meer kan schelen wat iedereen van ze denkt en gewoon in grove Indiase kettingen/heftige bontcreaties/clownsschoenen en oversized zonnebrillen door het leven stampen – en dan stáát het ze ook nog – nou, die heeft vast wel eens een modefoto van Iris Apfel gezien.

96 jaar, stijlicoon. Altijd met een extra large ronde bril, kort grijs haar, zesduizend grootbekraalde kettingen en, bijvoorbeeld, een Mickey Mouse-sweatshirt, paarse boa of Inka-blouse uit het oude Mexico mét een indrukwekkende set turkooizen ringen om is zij een toonbeeld van eigen stijl, voor alle leeftijden. Daarom is er ook een documentaire over haar gemaakt, *Iris*, en in die documentaire, die ik onlangs zag, zegt zij: ‘Ik gaf er nooit om dat ik op een feest was uitgenodigd, of dat ik op het feest was. Het ging mij om het aankleden vóór het feest.’ En, alsof ze nog wil benadrukken dat het hier om best wel een belangrijke wijsheid gaat, voegt ze er nog aan toe: ‘En daar zit iets van waarheid en poëzie in.’ Goed dat je het even zegt, mevrouw Apfel.

Maar het is natuurlijk wel zo. Ik zie haar uitspraak trouwens op twee manieren. Nou ja, drie manieren: je kunt hem gewoon ook even letterlijk opvatten: dat het soms heel leuk is om tien jurken voor een feestje te passen, en dat het feestje dan veel minder leuk blijkt te zijn dan het getut vooraf. Dat is natuurlijk al waar.

Maar haar observatie gaat ook over ‘het leven an sich’, om het lekker bombastisch te zeggen. Het is eigenlijk een minder clichématige manier om te beweren wat new age-mensen en spirituele types al jaren roepen: ‘Het gaat niet om de bestemming, maar om de reis.’ Een feest is leuk, maar de vooravond van het feest is nog leuker.

Wat ik er ook wel grappig aan vind – want dit druist juist tegen de spirituele raadgevers van deze tijd in, die altijd vinden dat je heel erg ‘in het nu’ moet leven – is dat Apfels uitspraak een goedkeuring aan voorpret geeft.

Soms moet je je lekker ergens op verheugen dat juist níét nú aan de hand is. Het feest komt eraan, je stelt je er van alles bij voor, je doet je best om een passende en leuke outfit te bedenken – en daardoor leef je met al je gevoorpret en geplan ineens ook heel per ongeluk in het nu: en het nu blijkt leuker dan het feestje straks.

Volg je me nog?

Maar wat zij denk ik vooral oplevert, die wijsheid van Apfel – ik ben geloof ik nu al aan interpretatie nummer vier van een redelijk achteloos gedane mededeling bezig – is dat het in het leven soms om de bijzaken gaat. Je denkt, als je in je agenda kijkt, dat het feest dat je die avond hebt, de belangrijkste gebeurtenis van je dag zal zijn. Maar als je de volgende terugblijkt, blijkt dat je de meest levendige herinneringen hebt aan het uurtje voor het feest, toen je vrolijk, met muziek aan, en misschien een vriendin erbij, prachtige jurken stond te passen.

Of: je denkt dat je eigen verjaardagsdiner de knaller van je week zal worden, maar eigenlijk was het meer de avond ervoor, toen je heel rustig een taart stond te bakken voor dat diner, dat je op je gelukkigst was. Je denkt, om over grotere gebeurtenissen te praten, dat een verre, lange reis met je kinderen het mooiste is wat je kunt bedenken, maar uiteindelijk waren jullie tijdens die hele exotische reis het vrolijkst toen jullie met zijn vieren in een hotelbed een film keken die jullie thuis ook hadden kunnen zien. Omdat het regende en jullie moe waren en geen zin hadden om de exotische stad in te trekken. Het mooiste van die hele reis naar de andere kant van de wereld was misschien gewoon in een lekker

hotelbed op opgeflufte witte kussens liggen, en een film kijken. Een bijzaak. Maar wel een belangrijke bijzaak.

'And there's truth and poetry in that,' zoals Iris Apfel zou zeggen. En zij is 94, dus ze kan het weten.

De allerbasicste basics

Ze zeggen dat een mens elke zeven jaar geheel van smaak verandert; dat een niet-spruitjeseter ineens van spruiten kan gaan houden, of een citroencakeliefhebber zó van de citroenen kan afstappen. Ik geloof daar niet zo in, misschien omdat ik in mijn eigen voorkeursmaakjes nooit grote veranderingen heb ontdekt, en bovendien: je tong blijft al die jaren toch hetzelfde?

Met kleding ligt het anders. Ik zie bij mezelf en anderen duidelijke voorkeuren die opkomen en weer afsterven, en die hebben niet alleen met mode te maken. Natuurlijk, we gaan ineens allemaal op rare witte platformgympen lopen als de tijdschriften dat voorschrijven, maar er zijn ook kleine, zeer persoonlijke ideeën over stijl die erg kunnen veranderen door de jaren heen.

Zo was ik jarenlang in de ban van prints: een blouse met stippels, een jurk met wybertjes, een broek met subtiele paisleyprint; in winkels werd mijn blik daar automatisch naartoe getrokken, en dan moest ik het beprunte kledingstuk in kwestie bijna wel kopen.

Daarna ging ik door een lange, intensieve vestenperiode waar ik wel meer vrouwen in mijn omgeving doorheen heb zien gaan. Logisch, want een vest is, re-deneer je dan, altijd handig. Is het koud, dan knoop

je het dicht. Is het een beetje warm, dan knoop je het open. Zo kun je de aankoop van een hoop vesten verantwoorden bij jezelf. Zoals mijn tante altijd zei: ‘Ik ga maar weer eens een roze vestje kopen voor mezelf.’

En ineens, de afgelopen maanden, is er weer iets gebeurd in die kwab in mijn hersens die mijn interesse in kleding bestuurt. Misschien is het omdat ik over een tijdje veertig ben en eindelijk volwassen word, of misschien heb ik mezelf in de jaren hiervoor gewoon overvoerd met al die jolige prints, maar ik heb ineens een diepe hunkering naar supersaai kleren. Of niet saai, maar: neutraal. Grijs, blauw, zwart, vergrijsd – ik bedoel, het is nog net geen beige waar ik naar verlang, maar het scheelt niet veel.

Net zoals vroeger met de malle printjes ben ik nu bij het winkelen beperkt tot de rekken met de allerbasicste basics erin; de zwarte T-shirts, de grijze spijkerbroeken, de blauwe rokken.

En ik geniet daarvan. Het maakt het leven zo makkelijk: je stevent meteen op één rekje af, en als je dat doorgenomen hebt, kun je weer verder. Dan is de winkel afgehandeld. Bovendien: nu ik alleen nog op basisstukken val, koop ik bijna niets meer. Ik bezit al vijftig grijze shirtjes, vijf blauwe spijkerbroeken en drie zwarte vesten, minstens. Bij elk kledingstuk dat mijn interesse wekt, kan ik denken: heb ik al.

De onmogelijkheid van Scandinavische mode

Jarenlang, wat zeg ik, een eeuw, of nee, al sinds de pruikentijd, hebben wij Nederlandse vrouwen vol-

strekt de verkeerde stijlicoon aangehangen: de Française. Wat was ze leuk met haar *certain je ne sais quoi* en haar ballerina's, haar capribroek en haar losse knot, haar rieten mand vol marktboodschappies en haar coltrui. Wat was ze stijlvol met haar alpinopet en haar sleutelbeenderen, haar openhangende blouse en haar verweerde kleine leren jasje.

Ja, wat was zij leuk.

En wat stond dat alles ons toch slecht.

De meeste Nederlandse vrouwen zijn best groot en schonkig, of in ieder geval groter dan de meeste Franse vrouwen. Ook is ons klimaat net even anders; flaneren met een mand vol prei en kaasjes aan je arm is in de regen toch wat vreemd (geloof me, ik heb het geprobeerd). En al die kleine Franse kleertjes zijn gewoon best wel heel erg klein. Te klein. Over het algemeen. Waar een Française bij Petit Bateau kan grasduinen tussen de hemdje's voor 14 ans, kan de Nederlandse vrouw beter slagen bij Didi's, al wil zij dat aan zichzelf niet toegeven.

En, belangrijke mededeling: een alpinopet staat niemand. Echt helemaal niemand. Ja, Audrey Hepburn. En al is die deels Nederlands, daar moet je je niet op baseren. Want qua maatvoering is ze gewoon een Française.

Gelukkig kwam er na al deze eeuwen tegen beter weten in Françaises emuleren en te korte jurken passen bij agnès b. een nieuwe stroming in modeland: de Scandinavische. Scandinavische merken zetten zichzelf, zoals dat in de mode heet, een jaar of tien geleden ineens op de kaart.

Ik weet dat omdat ik een jaar of tien geleden vaak op de foto moest voor glossy's die een reportage maakten over 'jonge schrijfsters' (ik was toen niet echt jong meer, maar toch net jong genoeg). Omdat die bladen ook wel wisten dat semi-jonge schrijfsters thuis geen goeie kleding hadden liggen, kwamen ze altijd met een stylist en een vrachtwagen vol jurken en broeken.

Voordat ze kwamen, belde de stylist altijd, en die vroeg dan wat voor merken ik leuk vond. Wist ik veel. H&M? Zara? 'En hou je van de Scandinavische merken?' vroeg de stylist dan, en dan zei ik opgelucht ja. Scandinavisch, dat zou wel goed zijn, en het zou in ieder geval pàssen, want Scandinavische vrouwen zijn ongeveer even groot als Nederlandse, redeneerde ik. Bovendien: H&M, die kleine boetiek waar ik al mijn merkkleding haalde, was ook Scandinavisch.

Ongeveer op deze manier zijn we met alle modevolgende Nederlandse vrouwen tegelijk in de grote Scandinavische val getrapt. We hebben gedacht: zij zijn net zo lang en breed als wij, en daarom staan hun kleren ons. We ruilden de Française in voor de Scandinavische, en dachten daarmee eindelijk van het gezeik af te zijn. *Boy, were we wrong*. De Scandi-vrouw als rolmodel is namelijk misschien nog wel ingewikkelder dan de Franse.

Een anekdote. In januari kocht ik voor mijn dochters verjaardag – voor mezelf, je moet er toch patent uitzien als je kind zes wordt – een jurk bij Cos (Zweedse, chiquere spin-off van H&M). De jurk was blauw met witte sterretjes, ongeveer twee meter wijd maar wel vrij kort, met enorme mouwen, van een harde katoensoort.

‘Je lijkt op een vleermuis,’ zei mijn zoon toen ik de trap afdaalde in de veronderstelling dat ik een stijlstatement aan het maken was. De jurk trok ik toch maar niet uit, want er waren al mensen die taart moesten, maar daarna heb ik hem eigenlijk ook niet meer aangehad.

‘Je lijkt op een vleermuis,’ is eerlijk gezegd een gedachte die ik ook vrij vaak heb gehad als ik bij Cos in de pashokjes stond. Op het eerste gezicht is het de ideale winkel: slechts een tikje duurder dan H&M, stijlvol minimalistisch ingericht, met ordelijke rekken vol niet-schreeuwerige kleding. En er werken altijd van die Cos-vrouwen; vrouwen op platte zwarte schoenen met daarboven bijvoorbeeld een broekrok, een streepjes-shirt en een zilveren ketting met een zilveren vierkant eraan. Cos-kleding is nooit strak, zelfs ruim, een beetje monumentaal, dus iedereen kan erin terecht. Denk je. Maar dan blijkt je op een vleermuis te lijken. Met je monumentaal.

Hetzelfde geldt voor andere Zweedse merken die in Nederland grote naam hebben gemaakt: Filippa K (opgericht door ene Filippa Knutsson) en Acne. Acne moet je nageven dat ze 1. van de medische term voor puistten een internationaal succesvolle merknaam hebben gemaakt, én 2. dat ze vrouwen hebben laten geloven dat ze absoluut 380 euro willen betalen voor een wijde donkergroene korte broek die tot over de knieën valt en aan de bovenkant bij elkaar wordt gehouden door een elastieken band (uit de nieuwste collectie, nu kopen, anders is-ie weg).

Over Acne schreef *The Guardian* dan ook vrij tref-

fend: 'Acne vindt niets leukers dan iets wat er net verkeerd uitziet, het toppunt van coolheid te maken.' Vrouwen, neem deze alarmerende woorden in u op!

Van deze drie modetoppers uit Scandi-land is Filipa K de meest toegankelijke, maar browsen we even door het aanbod voor de lente van 2017, dan verschijnen daar toch ook al snel combo's als: de asymmetrische witte rok met zwarte strepen en platte grote zwarte muilen eronder.

En laat dat nu net een look zijn die niemand staat, behalve de Scandi-vrouw die ze op die foto draagt. Dat zijn altijd extra fris geboende, doorzichtige meisjes met minimalistisch haar (strakke paardenstaart of knalrood). De modellen hebben ook altijd iets gek in hun uiterlijk, bijvoorbeeld een gigantisch voorhoofd of enorme wenkbrauwen of een jongenskopje terwijl ze een meisje zijn. Of een wervelende combinatie van dit alles. Ze zijn, zoals dat in modetaal heet, *jolie laide* (leuk-lelijk) en daarom kunnen ze die kleding zo goed hebben, want die is ook leuk-lelijk.

Transfereer dit dan naar de Nederlandse vrouw: die is gewoon een vrouw. Ze is leuk. Of ze is lelijk. Maar ze is niet per se leuk-lelijk. Ze heeft geen strakke paardenstaart, maar bijvoorbeeld pluizig krulhaar of steil haar dat ook weer niet supersteil is. Ze heeft een kont, of een buikje. Dikke armen of korte benen. Of juist heel lange benen, met aanwezige dijen.

Om dat goed aan te kleden, heb je kleding nodig die van zichzelf mooi is, en draagbaar, want kleding die expres lelijk, net verkeerd en moeilijk draagbaar is gaat dit alles niet beter maken.

En toch blijven we er komen, bij de Scandinavische modezaken. Ik althans, en ik zie vele vrouwen met mij door de Cossen van deze wereld strompelen, al weten ze ergens, en ik citeer hier een modeminnende kennis: ‘Ik zie er in die kleding altijd uit alsof ik in een gesloten inrichting zit.’

Je hebt toch het idee dat het goed is, want het is modisch, dat moet iedereen toegeven, en het is – gouden toverwoord – Scandinavisch. En dat staat al sinds die verdomde vlinderstoel van Arne Jacobsen gelijk aan stijlvol.

Toch moet je je als modeminnares achter je oren gaan krabben als zelfs de *Vogue* vraagtekens zet bij de toegankelijkheid van dit alles. In hun recensie van de modeshow voor aankomende lente en zomer schreven ze over Acne’s nieuwe collectie, die, o zo actueel en smaakvol, gebaseerd is op de kleding van Syrische vluchtelingen: ‘De uitgebreide collectie van extra dikke, supergrote sweaters en truien (...) zou voor een niet-model moeilijk te dragen zijn. Deze kledingstukken oogden zwaar, ook met de gebeeldhouwde houten hakken die eronder gedragen werden.’ Zwarte trui met gebeeldhouwde houten hak: het is niet alleen honds-moeilijk om het geinig af te stylen, het is ook vrij onmogelijk om je ermee voort te bewegen in de ochtendspits.

En dit is geen haute couture, dus geen kleding waarover iedereen het eens is dat die niet bedoeld is voor het echte leven. Acne, Filippa K en Cos worden gewoon verkocht bij De Bijenkorf en in koopgoten. Het is *ready to wear* die *hard to wear* is. Overall verkrijgbaar omdat wij Nederlandse vrouwen denken dat het bij ons past.

Soms is het dan goed om naar een andere Nederlandse vrouw te kijken. Zo kocht ik deze winter een zachte, grijze wollen trui bij Cos – tot zover niets aan het handje, maar op de rug had hij een hele grote strik, ook van grijze wol. Een wollen strik is al gauw een enorm ding, en in de paskamer vermoedde ik dat hij eruit zou zien als een bult, een soort bochel, en al helemaal als hij onder een jas zat. Toch kocht ik hem, want misschien was het juist hoge mode.

Even later zag ik in een café een vrouw met precies die trui. Ze zag eruit alsof ze een grijze bochel op haar rug had. Ik bracht de trui terug.

Het deed me denken aan dat Cos-zwempak waarin ik er had uitgezien als een verloren puber in de Rineke Dijkstra-strandserie, en de Acne-sweater die zo hard en kort was dat hij bij voorbaat al te heet gewassen leek. De witte halfdoorzichtige Cos-blouse die mijn navel bloot liet en me, wederom, op een vleermuis deed lijken.

Het ding is: Scandinaviërs zijn modernistisch en ze houden van functionalisme. Dus ook van harde, rechte kleding. Rietveldstoelen, maar dan in rok- of broekvorm. Dat is een opvatting, maar die moet je wel kunnen hebben. En het helpt daarbij als je een ongenaakbare, keisteile helblonde paardenstaart hebt. En Zweeds bent. En fotomodel.

Wie moeten we dan wél als lichtend voorbeeld nemen als onze Scandinavische zusters ook al niet voldoen?

Ik kocht voor diezelfde verjaardag van mijn dochter ook een nieuw kledingstuk voor haar: een shirt van de Nederlandse ontwerpster Caroline Bosmans. Een